

Handläggare
Marita Sundell
Telefon: 08-508 36 205**Till**
Äldrenämnden
den 14 juni 2016

Remiss om motion av Ann- Katrin Åslund (L) om rätt till äldreboende

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 150-478/2015

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens svar på motionen och överlämnar den till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I en motion till kommunfullmäktige föreslår Ann-Katrin Åslund (L) att stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg ändras så att äldre med omfattande behov av hemtjänst ska beviljas plats på särskilt boende när den äldre så önskar och när kostnaden för de beviljade hemtjänstinsatserna överstiger kostnaden för en plats på ett boende.

2014 genomförde äldreförvaltningen en granskning av beslut på ansökningar om boende på servicehus och domar i överklagade beslut. Granskningarna visade att inga som fått avslag på sina ansökningar om boende på servicehus hade omfattande hemtjänstinsatser och det hade inte heller de som överklagat beslutet till förvaltningsdomstol. Vad gäller avkunnade domar i förvaltningsdomstolen var domstolens motiveringar att den enskildes behov kunde tillgodoses i hemmet där också en skälig levnadsnivå uppnåddes. Vidare ansågs inte den enskildes behov så omfattande att det motiverade en plats på ett särskilt boende.

När en utredning om särskilt boende görs är den enskildes behov och önskemål avgörande. Äldreförvaltningen anser att om den enskilde så önskar ska behoven tillgodoses i det egna hemmet. I april 2016 hade 366 personer inom hemtjänst i ordinärt boende fler än 135 timmar/månad och äldreförvaltningen anser att det finns skäl att anta att dessa personer har en stark önskan att bo kvar i sitt hem och alltså inte har ett önskemål om att flytta till särskilt boende.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har i remiss begärt äldrenämndens yttrande angående motion med dnr 106-1569/2016 om rätt till äldreboende.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet 2016-06-07. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen 2016-06-08. Ärendet anmäls för kännedom till rådet för funktionshinderfrågor 2016-06-09.

Ärendet

I en motion till kommunfullmäktige anför Ann-Katrin Åslund (L) att trots att riktlinjerna för handläggning för beviljande av särskilt boende förändrades 2015 har det inte blivit lättare att få komma till ett särskilt boende. Det förtydligades då att hög ålder och ensamhet bör beaktas i bedömningen av en ansökan om plats på särskilt boende. Kvarboendepincipen torde vara ett skäl till att det är svårt att få en plats på särskilt boende menar motionären som också menar att den äldres behov istället tillgodoses med mer hemtjänst så långt det är möjligt. I motionen diskuterar motionären kostnadseffektiviteten i insatserna hemtjänst kontra boende i särskilt boende och menar att hemtjänst inte alltid är det mest kostnadseffektiva. Att då alltid prioritera mera hemtjänst, även för de äldre som redan har mycket hemtjänst och som faktiskt vill flytta, framstår som svårt att motivera både ur ett ekonomiskt och framförallt ur ett mänskligt perspektiv menar Ann-Katrin Åslund (L).

Ann-Katrin Åslund (L) föreslår att stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg ändras så att äldre med omfattande behov av hemtjänst ska beviljas plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, när den äldre så önskar och när kostnaden för de beviljade hemtjänstinsatserna överstiger kostnaden för en plats på ett boende.

Förvaltningen synpunkter

Inom ramen för servicehusutredningen 2014 genomförde äldreförvaltningen en granskning av beslut på ansökningar om boende på

servicehus och domar i överklagade beslut. Granskningen visade att vid ansökningstillfället hade de personer som fått bifall på sina ansökningar mera omfattande hemtjänstinsatser än de som fått avslag. Endast två personer hade inga hemtjänstinsatser. I bifallsgruppen hade fyra personer hemtjänstinsatser i omfattningen 120-199 timmar/månad och en person hade över 200 timmar/månad. I avslagsgruppen hade 10 personer inga hemtjänstinsatser och 35 personer hade hemtjänst mellan 1-49 timmar/månad.

Vad gäller avkunnade domar i förvaltningsdomstolen gällde att de personer som fick avslag generellt hade mindre omfattande hemtjänstinsatser än de som fick bifall. Exempelvis hade drygt en tredjedel av de som överklagat inga hemtjänstinsatser medan det i bifallsgruppen endast var tre av 17. I bifallsgruppen hade fem av 17 personer insatser omfattande 50-119 timmar/månad.

Domstolarnas motivering till avslagsbeslut var att:

- behovet kan tillgodoses med hjälp i hemmet
- den enskilde är redan tillförsäkrad en skälig levnadsnivå
- den enskildes behov är inte så omfattande att det är motiverat med särskilt boende.

Ingen av de sökande till servicehusboende hade hemtjänstinsatser motsvarande 135 timmar/månad eller mer dvs. ingen hade den omfattningen av insatser som översteg brytpunkten för när hemtjänst i ordinärt boende är en mera kostsam insats än särskilt boende.

När en utredning om särskilt boende görs är den enskildes behov och önskemål avgörande. Äldreförvaltningen anser att om den enskilde så önskar ska behoven tillgodoses i det egna hemmet. De granskningar som äldreförvaltningen genomförde av ansökningarna och beslut om särskilt boende samt meddelade domar visade att avslag generellt inte görs på ansökningar där den sökande har mera omfattande hemtjänstinsatser. I april 2016 hade 366 personer inom hemtjänst i ordinärt boende fler än 135 timmar/månad och äldreförvaltningen anser att det finns skäl att anta att dessa personer har en stark önskan att bo kvar i sitt hem och inte önskemål om att flytta till särskilt boende.

2016 -04- 1 4

Äldreförvaltningen
Dnr 150-478/2016

Till berörd remissinstans

Angående motion om rätt till äldreboende

Detta gäller remissvar på motion "rätt till äldreboende "

Dnr: 106-533/2016

Remisstiden sträcker sig till den 31 augusti 2016, vilket vi ber er respektera. Om det av några skäl inte är möjligt för er att inkomma med svar inom utsatt tid måste en kontakt tas med den för ärendet ansvariga personen på roteln.

Ansvarig handläggare/borgarrådssekreterare på RVIII är Lina Hultman, tfn 08-50829119.

Remissvar skickas till:

- RVIII i **digital form (word/excel)**. Ange KS:s diarienummer som namn på ärenderubrik. Ex: KS 314-331-2004
- KF/KS kansli i **pappersform**.

Bilagga **inte** remissunderlaget. Det finns redan diariefört i kommunstyrelsens diarium.

Häfta **inte** ihop handlingarna.

Adresserna är följande:

Rotelns e-post: Funktion SLK RVIII-remissvar eller
RVIII-remissvar.slk@stockholm.se

KF/KS kansli, Stadshuset, 105 35 STOCKHOLM

Med vänliga hälsningar

RVIII

Remitteringsmapp**Ärende: Motion om rätt till äldreboende**

Inkom till KF/KS kansli den 21 mars 2016

Behandling i övrigt:

För yttrande senast: 31 augusti 2016

SLK för yttrande senast: 14 september 2016

Stadsdelsnämnderna	Facknämnderna	Övriga
Rinkeby-Kista	Äldrenämnden	SLK
Skärholmen		SPF
Älvsjö		PRO
		Äldrecentrum
		Nationellt
		kompetenscentrum
		anhöriga
		Anhörigas riksförbund
		KPR

32

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
Registraturet	
Ink.	2016-03-21
Dnr.	106-583/2016
Till.	RVIII

Motion om rätt till äldreboende

I stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg framgår (s. 31) att särskilt boende ska beviljas bl.a. vid "oro orsakad av psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende". Det förtydligas att hög ålder och ensamhet särskilt bör beaktas i bedömningen av en ansökan om plats på särskilt boende. Trots att detta tillägg till riktlinjerna beslutades under stor politisk enighet förra året, är den samstämmiga bilden av rapporter i media och annan anekdotisk bevisföring att äldre inte har fått det lättare att få komma till ett särskilt boende.

Till stor del torde detta kunna tillskrivas kvarboendepincipen: huvudregeln vid biståndsbedömning är alltså att den äldre ska bo kvar i sitt ordinära boende så långt det är möjligt. Eller som riktlinjerna uttrycker det: (s. 28): "I det fall den enskildes behov av service, vård och omsorg inte kan tillgodoses i den egna bostaden kan det bli aktuellt att bevilja boende på servicehus eller på ett vård- och omsorgsboende." Det verkar som att denna skrivning i praktiken ofta ges företräde. Den äldres behov tillgodoses med mer hemtjänst, så långt det alls är möjligt.

Detta leder inte bara till märkliga och ibland närmast inhumana beslut, det är inte heller alltid kostnadseffektivt. En undersökning vid Högskolan Dalarna (<http://www.du.se/PageFiles/3645/Projekt%20Brytpunkt%20f%C3%B6r%20kostnadseffektivitet%20-%20s%C3%A4rskilt%20boende%20kontra%20hemtj%C3%A4nst.pdf>) har identifierat vad man kallar för en brytpunkt för kostnadseffektivitet i särskilt boende jämfört med hemtjänstinsatser. Bland de intervjuade kommunerna uppgav många att cirka 120 h/månad enligt dem är brytpunkten: har brukaren mer än 120 timmars hemtjänst i månaden kostar det mindre att bevilja plats på särskilt boende.

Liknande siffror får man om man jämför genomsnittskostnaden för en plats i särskilt boende med genomsnittskostnaden för en beviljad hemtjänsttimme i SKL:s index över kostnad per brukare. Och i stadens budget motsvarar ersättningen per dag till utförare av verksamhet i särskilt boende med somatisk inriktning (1786 kr) ca 4,5 hemtjänsttimmar (396 kr/h), det vill säga 135 hemtjänsttimmar i månaden.

Samtidigt har vi en situation där många äldre som vill flytta till ett äldreboende inte beviljas plats, och där många känner oro inför att inte få komma till ett bra boende när man blir gammal. Avslagen på ansökningar om vård- och omsorgsboende ökar. Servicehusplatser läggs ner eller omvandlas.

Självklart ska det vara möjligt för de som så önskar att få bo kvar med hemtjänst. Men vad de siffror jag har anfört visar är att mer hemtjänst inte alltid är den mest kostnadseffektiva lösningen. Att då alltid prioritera mer hemtjänst till varje pris, även för de äldre som redan har mycket hemtjänst och som faktiskt vill flytta, framstår som svårt att motivera både ur ett ekonomiskt och framför allt ur ett mänskligt perspektiv.

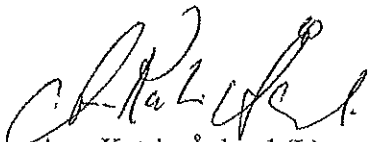

Vi liberaler har redan tidigare föreslagit att alla över 85 år som så vill ska få flytta till servicehus. Men även äldre som är yngre än så bör automatiskt komma i fråga för plats på ett äldreboende, om de vill flytta och deras hemtjänstbehov är så omfattande att insatserna överskrider den nämnda brytpunkten.

Med anledning av det ovan anförda yrkar jag:

Att stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg ändras så att äldre med ett omfattande behov av hemtjänst ska beviljas plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, när den äldre så önskar och när kostnaden för de beviljade hemtjänstinsatserna överstiger kostnaderna för att bevilja plats på boende.

Stockholm 2016-03-21

Ann-Katrin Åslund (L)